

2023-11-29

Dnr: 2023/9643

Regeringskansliet,
Utbildningsdepartementet
U.remissvar@regeringskansliet.se

Expedieras som World dokument och som PDF till:
Utbildningsdepartementet
kopia till annika.jaremo@regeringskansliet.se
Dnr U2023/02078 (remissnamn i ärenderaden)

Yttrande över betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31). Regionen lämnar nedanstående yttrande baserat på sina tre olika roller och perspektiv. Som regionalt utvecklingsansvariga, som delägare i Östsvenska Yrkeshögskolan och som utförare inom Hälso- och sjukvården samt Naturbruksgymnasiet.

Bakgrund

Utbildningar inom Yrkeshögskolan initieras och drivs i nära samverkan med arbetslivet. De ska ge möjlighet för enskilda att skaffa sig aktuell, och efterfrågad yrkeskunskap. De ska även snabbt kunna förse arbetsmarknaden med kvalificerad och efterfrågad arbetskraft.

Utredningen ger förslag till förändringar som ska tydliggöra yrkeshögskolans särart och roll i utbildningssystemet, säkerställa dess effektivitet och höga kvalitet liksom dess funktion i framtida omställning och utmaningar. Anordnare (privata utbildningsföretag, kommuner, regioner eller statliga myndigheter) ansöker att få bedriva utbildningen hos Myndigheten för yrkeshögskolan som tilldelar godkända utbildningar stadsbidrag.

Sammanfattning

Region Östergötland upplever utredningen som välgrundad, utförlig och välskriven. Region Östergötland instämmer i utredningens förslag och låter sitt remissvar handa om förtydliganden och inspel i det vidare arbetet. Särarten ska behållas, och utbildningarna ska flexibelt anpassas till branschernas kompetensbehov, ge pedagogiskt stöd och möjlighet till digital studenthälsa. Namngivningen av utbildningar måste vara begripliga för blivande studenter. Lärmiljöer behöver vara tillgängliga och i sammanhanget kan Lärcentra användas. Validering av reell kompetens samt ökade marknadsföringsinsatser lockar fler studenter och ökar genomströmningen. Positivt blir långsiktighet för investeringstunga utbildningar och förutsättningar för lokala och regionala aktörer att bli utbildningsanordnare. Framtidens

2023-11-29

Dnr: 2023/9643

yrkeshögskola är en hörnsten i det regionala utvecklingsarbetet och i kompetensförsörjningsuppdraget.

Synpunkter på förslaget

Yrkeshögskolan i framtiden

Yrkeshögskolans roll i ett regionalt utvecklingsperspektiv och dess särart har varit och blir ännu mer avgörande när omställningshastighet kopplat till digitalisering, energi, miljö och social oro ökar. Matchningen mellan arbetslivets efterfråga på kompetens och människors behov av lärande hela livet blir nyckelfaktorer för inkludering och tillväxt. En yrkeshögskola som tillåts växa, agera agilt mot branschernas kompetensbehov och som kan utformas med inkluderande pedagogik och stöd till enskilda för en hög genomströmning kommer positivt att påverka det regionala utvecklingsuppdraget generellt och kompetensförsörjningsuppdraget specifikt.

Ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan

Region Östergötland stödjer förslaget om ett gemensamt antagningssystem. Samtidigt måste särarten, möjlighet till enskild anpassning och validering för att anta personer med icke-formell kompetens vara kvar. Det gemensamma antagningssystemet måste ge fortsatt möjlighet till validering och prövning av reell kompetens. Region Östergötland vill även understryka att förändringen ger ökade möjligheter till marknadsföringsinsatser.

Vissa frågor om examina och progression

Region Östergötland håller med om vikten av ett fortsatt flexibelt system som tillåts bygga både på gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar eller motsvarande kunskaper. Både bredd och spets, fortbildning och specialistutbildning är viktiga delar. Även för specialisering och fördjupningsutbildningar är validering och anpassning till enskilda studenters möjligheter att delta viktiga faktorer.

Långsiktiga förutsättningar och ett mer stadigvarande utbud av utbildningar.

Region Östergötlands inspel till behovet av långsiktiga planeringsförutsättning, behovet att identifiera utbildningsmiljöer och utreda hur staten på ett samhälls-ekonomiskt sätt kan stimulera och bidra till att sådana miljöer skapas är:

- Att ständig prövning är viktig men att investeringstunga utbildningar måste ges förutsägbarhet så att investeringar i både expertkunskap och teknik samt ett systematiskt kvalitetsarbete kan prioriteras. Region Östergötland vill understryka behovet av en mångfald av utförare och leverantörer där lokala och regionala små och medelstora kan komplettera stora centralt belägna företag.
- Att i utformandet av förenklad ansökningsprocess utforma mallar som minskar den textmassa som idag lätt tas fram via chatbotar likt Chat GPT. Istället ett ökat fokus på avsiktsförklaringar, utbildningsledarnas kompetenser och tillgång till expertis, innehållet i LIA och faktiskt stöd i studiesituationen.

2023-11-29

Dnr: 2023/9643

- Att identifiera och utveckla lokala lärcentra som resurs. YH-utbildningar ges ofta stadsnära placeringar och domineras av stora utbildningsaktörer. Lärcentra med sina lokaler anpassade för utbildningsanordnare att nyttja kan ge ökad möjlighet att nå elever i perifera centralorter samt underlätta möjligheten för små och nystartade utbildningsanordnare. Lärcentra som kunskapscentrum/utbildningsnoder har digital kompetens, innehar olika IT- licenser och har pedagogisk vana av hybridmetoder där distans- och platsförlagd utbildning varvas. Att involvera lärcentra kan stärka enskilda i studiegången, bidrar till ökad tillgänglighet samt bidra till yrkeshögskolans och enskilda utbildningsgivares digitala transformation.

Godkännande av utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan

Region Östergötland håller med om att behålla den prövning av anordnare som redan görs idag men vill samtidigt betona vikten av kontroll likt den som sker för friskolor inom grundskola och gymnasieskolan. Där skatteskulder, ekonomiska förutsättningar för att undvika konkurs och kriminalitet diskvalificerar möjligheten att anordna utbildning.

Utbildningarnas innehåll, namn och andra förändringar för att främja kvalitet

Region Östergötland anser att namn på utbildningar samordnas och standardiseras med fokus på begriplighet för de som ska söka utbildningarna. För att garantera hög kvalitet på utbildningarna, föreslår utredningen regelbundna utvärderingar och uppföljningar. Region Östergötland vill tydliggöra behovet att inkludera studenternas prestationer och arbetsmarknadens efterfrågan på utbildade yrkesmän och -kvinnor från yrkeshögskolan i detta. En systematisk metod för att samla in, analysera med möjlighet att jämföra över tid är önskvärt.

Region Östergötland ser möjligheter att inom ramen för MYH upphandla och ge tillgång till en gemensam digital studerandehälsa. Det skulle bidra till likvärdighet oavsett geografisk placering och anordnare. Som utförare upplever Region Östergötland att många avhopp handlar om dåligt mående och att hälsan generellt över tid har blivit sämre bland studerande.

Övrigt

Region Östergötland ser gärna att:

MYH i framtiden samordnar sin inventering av kompetensbrist med den rapport som skolverket har i uppdrag att ta fram och där regionerna gör en bedömning av framtida behov.

MYH i framtida planering av utbildningar även ser över den studerandes möjligheter till finansiering, som exempelvis omställningsstudiestödet men även möjlighet till studiesupport och anpassningar för den som vill kombinera kortare specialistkurser med pågående anställning.

MYH i framtiden bibehåller sin särart samt säkerställer att man är en inkluderande institution, som återspeglar samhället och implementerar åtgärder vilka säkerställer jämställdhet och mångfald, bland studenter, lärare och administrativ personal.

2023-11-29

Dnr: 2023/9643

Per Larsson
Regionutvecklingsnämndens ordförande

Richard Widén
Regionutvecklingsdirektör